

RzPP-DWS-WPS.420.3.2022

**Szanowny Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
ePUAP**

Szanowny Panie Rzeczniku,

w nawiązaniu do pisma z 7 listopada 2022 roku o sygnaturze XI.573.1.2021.JJ w sprawie naruszeń praw pacjenta osób interplciowych, proszę o przyjęcie następujących informacji.

I. Jaka liczba wniosków dotyczących naruszenia prawa pacjenta osób interplciowych wpłynęła do Rzecznika Praw Pacjenta w ostatnich 10-ciu latach? Będę zobowiązany, o ile to możliwe, za wyodrębnienie w tej statystyce pacjentów z wrodzonym przerostem nadnerczy.

W ostatnich latach wpłynął jeden wniosek dotyczący naruszenia prawa pacjenta osoby interplciowej (w 2019 roku). Nie wpłynęła żadna skarga dotycząca naruszenia prawa pacjenta osoby z wrodzonym przerostem nadnerczy.

II. Jakiego rodzaju naruszeń dotyczyły wskazane wyżej wnioski?

Wniosek został złożony przez osobę interplciową (kobietę z cechami fizycznymi mężczyzny), która po otrzymaniu dokumentacji medycznej z leczenia szpitalnego zauważyła, iż personel medyczny zamieścił w niej wpisy naruszające jej godność osobistą poprzez użycie określeń takich jak „osobnik męski” czy „transwestyta”.

III. Jakie czynności wyjaśniające zostały podjęte przez Rzecznika Praw Pacjenta w tych sprawach?

W tej sprawie, na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta¹, stanowiącego, iż do zakresu zadań Rzecznika Praw Pacjenta należy współpraca w zakresie przestrzegania praw pacjenta z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, wystąpiłem do podmiotu leczniczego o realizację żądania sprostowania dokumentacji wystosowanego przez Pacjentkę. Zgodnie z wyjaśnieniami podmiotu leczniczego, dokumentacja medyczna Pacjentki została odpowiednio skorygowana i ponownie jej udostępniona. Po uzyskaniu odpowiedzi, poinformowałem Pacjentkę o sposobie rozwiązania sprawy.

IV. W ilu takich sprawach Rzecznik Praw Pacjenta stwierdził naruszenie praw pacjenta oraz podjął działania określone w art. 55 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2022 r. poz. 1876, tj. ze zm.; dalej jako: „ustawa o prawach pacjenta”) oraz w ilu takich sprawach zarzuty nie zostały potwierdzone w toku postępowania prowadzonego przez Rzecznika Praw Pacjenta?

Do tej pory nie otrzymałem innych sygnałów dotyczących naruszenia prawa pacjenta osoby interplciowej. W świetle powyższego nie były przeze mnie podejmowane działania wskazane w art. 55 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta stanowiący o uprawnieniu Rzecznika Praw Pacjenta do żądania wszczęcia postępowania bądź udziału w toczącym się postępowaniu, z urzędu lub na wniosek strony, na prawach przysługujących prokuratorowi.

V. Czy Rzecznik Praw Pacjenta analizował sytuację osób interplciowych w Polsce w odniesieniu do naruszeń praw pacjenta tej grupy osób, w szczególności w zakresie realizacji zadań określonych w art. 47 ust. 1 pkt 4-10 ustawy o prawach pacjenta? Jeśli nie, czy planowane jest podjęcie tego rodzaju działań.

Na bieżąco reagujemy na sygnały otrzymywane od pacjentów, dostosowujemy swoje działania do zgłaszanych przez nich potrzeb i problemów. W 2021 roku pacjenci kontaktowali się z Biurem Rzecznika Praw Pacjenta 163 910 razy, natomiast w tym roku (na dzień 4 grudnia 2022 roku) – 91 912 razy. Obejmują one zarówno zapytania, jak i skargi.

Na co dzień wspieramy indywidualnych pacjentów poprzez porady i interwencje dzięki Telefonicznej Informacji Pacjenta, za pośrednictwem tradycyjnej korespondencji, ale i spotykając się z pacjentami bezpośrednio. Wraz z pracownikami analizujemy każdy sygnał, który wskazuje na zagrożenie naruszenia prawa pacjenta. Działania dotyczące osób indywidualnych podejmujemy zarówno na wniosek skierowany przez pacjenta, jak i „z urzędu”. Łącznie w 2021 roku prowadziłem 2705 postępowań wyjaśniających w sprawach indywidualnych, z czego ponad 80% na podstawie złożonych wniosków. Jednocześnie w 2021 r. wszcząłem 181 postępowań w sprawie praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów.

Wspieramy także interesy pacjentów w postępowaniach odszkodowawczych – w 2021 roku toczyły się 93 postępowania cywilne). Działania te podejmujemy bardzo skutecznie: z 15 postępowań cywilnych zakończonych w 2021 r., w których Rzecznik brał udział

---

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 1876

na prawach przysługujących prokuratorowi, tylko 1 nie zakończyło się ugodą, uznaniem bądź zasądzeniem na rzecz pacjenta.

Na bieżąco prowadzę również działania wskazane w art. 47 ust. 1 pkt 4-10 ustawy z dnia 8 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. W ramach analizy sygnałów pacjentów, staram się wesprzeć danego pacjenta, a gdy wydaje się, że dana sytuacja stanowi objaw powszechniej występującego problemu, podejmuję działania o wymiarze systemowym. Obejmują one w szczególności częste wystąpienia do głównych interesariuszy (m.in. Ministra Zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia czy Centrum e-Zdrowia) z prośbą o wyjaśnienie i informację o podejmowanych działaniach, wskazaniem zgłoszonych wyzwań oraz propozycją ich rozwiązania. Działania te podejmowane są także w oparciu o informacje przekazywane przez organizacje pacjentów, w tym zgromadzone w Radzie Organizacji Pacjentów (około 120 organizacji).

Poprzez prowadzone przez nas działania legislacyjne, pracujemy intensywnie nad poprawą bezpieczeństwa pacjenta – w szczególności poprzez proponowanie i wdrażanie funduszy kompensacyjnych (od lutego br. funkcjonuje fundusz kompensacyjny szczepień ochronnych, a w najbliższym czasie liczę na uruchomienie funduszy kompensacyjnych dedykowanych dla zdarzeń medycznych i badań klinicznych) oraz innych rozwiązań służących poprawie jakości i bezpieczeństwa pacjenta w ochronie zdrowia. Staram się również o zapewnienie opieki Rzecznika Praw Pacjenta osobom w domach pomocy społecznej.

By poprawić realizację praw pacjenta podejmuję jednocześnie działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym. Do takich należą zarówno prowadzone szkolenia m.in. dla personelu medycznego oraz materiały informacyjne kierowane do pacjentów, ale także rekomendacje i wytyczne dla podmiotów leczniczych.

W ostatnim czasie analizowaliśmy działania podejmowane na rzecz skutecznej równości i dostępu do praw, mowy nienawiści i przemocy motywowanej nienawiścią oraz integracji, w tym na rzecz praw pacjenta osób interplciowych, we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych w ramach monitoringu prowadzonego cyklicznie przez Europejską Komisję przeciwko Nietolerancji i Rasizmowi.

Mam nadzieję, że przedstawione informacje stanowią satysfakcjonującą odpowiedź na zadane pytania. Chcę też zapewnić, iż w przypadku pojawienia się kolejnych zgłoszeń dotyczących praw pacjenta osób interplciowych, będę w tym zakresie podejmować dalsze działania.

Z wyrazami szacunku
Bartłomiej Chmielowiec
RZECZNIK PRAW PACJENTA